

Wee ons land wanneer Timmermans groot zou worden

Posted on 20 september 2025 by Bart Jan Spruyt

Het 'belangrijkste debat van het jaar' was een zielloze aanfluiting, waarbij Schoof c.s. de figuranten op hun eigen begrafenis waren. Toch viel er iets te leren, vooral dit: dat het GL-PvdA van Frans Timmermans nooit aan de macht mag komen.

Het decor van de Algemene Politieke Beschouwingen, dat 'belangrijkste debat van het jaar', hielp niet mee om in dat debat de verheffing aan te brengen die je mag verwachten in een week van Prinsjesdag, van paarden en koetsen, trompetten en hoeden. Het blijft uitermate pijnlijk, ontluisterend zelfs, dat een land dat zich eeuwen geleden al vrij vocht en zijn zelfstandigheid kreeg, bij een verbouwing van zijn historische machtscentrum alleen maar de wijk kan nemen naar gebouwen die je in de sfeer van een ontwikkelingsland brengen.

Het brutalistische gedrocht aan de Bezuidenhoutseweg waar zich het jaarlijkse feestje van de democratie voltrok, in de hal waarvan de NOS zich had geïnstalleerd als bevonden we ons in de catacomben van een voetbalstadion, mist alle allure, alle decorum, alle waardigheid – alles waardoor je tot iets hogers en groters wordt

opgetild, of tenminste aan iets hogers en groters wordt herinnerd.

Het regende en waaide ook nog

De Volkskrant publiceerde een foto van David van Dam waarop premier Dick Schoof zich ergens in een hoekje van het Kamergebouw op het debat zit voor te bereiden: in een soort IKEA-decor, met speelgoedhelikopters op een glazen boekenplankje op de achtergrond. Wat ons rest als geschiedenis en traditie aan het oog worden onttrokken, is een platte en kale wereld, zelfs zonder een schijn van stijl. Er was wel het ritueel maar de uitvoering was in handen gelegd van mensen die het spel niet meer kunnen spelen omdat ze het niet meer kennen. En het regende en waaide ook nog.

De koning las zijn korte troonrede voor en riep, tevergeefs zo zou later die week blijken, op tot redelijke en rustige samenwerking. 'Beleidsarm' heette de Miljoenennota van een kabinet dat nog maar op 32 zetels aan steun in de Kamer kan rekenen, en minister Heinen van Financiën was dinsdag snel klaar met zijn toelichting. Toen hij per abuis ook nog een bladzijde oversloeg en daarbij opmerkte dat hij al te snel naar het einde toe wilde, riep iemand in de zaal dat dat ook tijd werd.

Toen wist je het al. De plannen in deze laatste begroting deden er totaal niet meer toe. Woensdag en donderdag zouden het begin van de verkiezingscampagne inluiden. Schoof zat erbij en keek ernaar, als figurant op zijn eigen politieke begrafenis: irrelevant, partijloos, geen onderdeel van de campagne. Zijn herhaling van de irenische boodschap van de koning werd door Wilders hard gepareerd: het gezapige midden heeft afgedaan, radicale keuzes zijn noodzakelijk en als het debat daarover polariseert, dan moet dat maar. Het typeert de politiek van de afgelopen twee jaar: het doel om het populisme te temmen door het mee te laten doen onder door het politieke midden geformuleerde voorwaarden, was mislukt.

Betekenisloos

En omdat de begroting geen discussie waard was en vrijwel ongewijzigd kon passeren, mondden de Algemene Beschouwingen uit in de spreekwoordelijke diarree aan moties (meer dan zestig in getal). De uitslag was dat de hypotheekrenteaftrek behouden blijft, de spreidingswet wordt ingetrokken, de

boerka overal in de publieke ruimte wordt verboden. de kinderarmoede wordt teruggedrongen en Antifa tot criminele organisatie wordt verklaard.

Leuke dingen voor de mensen, maar volstrekt betekenisloos want alleen van symbolische waarde. Ze zijn uitsluitend bedoeld als piketpaaltjes in de begonnen campagne ('waar was u, toen wij voor het behoud van de hypotheekrenteaftrek stemden?'). In de nieuwe verhoudingen van na 29 oktober zal worden bepaald wat met al deze voornemens gaat gebeuren.

Was het dan alleen maar kommer en kwel, en viel er niets van enig belang te noteren? Zo'n parlementair debat begint een beetje interessant te worden wanneer de 'winnaars', de politici/partijen die het in de peilingen goed doen en een factor van betekenis kunnen worden, aan de tand worden gevoeld: Henri Bontenbal (CDA) over zijn rare belastingverhoging voor defensie-uitgaven, Joost Eerdmans (JA21) over zijn plannen met de Groningse gaswinning. En het wordt natuurlijk echt interessant wanneer hét thema van de verkiezingen, asielmigratie, aan de orde komt. CDA en VVD bleven angstvallig in de bankjes zitten toen Wilders over dit onderwerp het woord voerde: van hem win je het op dit punt toch niet.

Directe bedreiging van de maatschappelijke vrede

Maar leerzaam was het debatje tussen Bontenbal en Timmermans: wat, zo vroeg Bontenbal, kunnen we van Timmermans en zijn GL-PvdA op dit punt verwachten? (Het is jammer dat niemand op het idee kwam om die vraag ook aan Bontenbal zelf te stellen.) Uit het stamelende antwoord van Timmermans werd duidelijk dat hij alleen maar de Europese (EU-)besluitvorming wil volgen, en dat er verder met hem geen zaken vallen te doen – anders dan met de sociaaldemocraten in Denemarken, Duitsland en België. We wisten het al, maar het werd nog maar eens nadrukkelijk bevestigd: GL-PvdA is om meerdere redenen een directe bedreiging van de maatschappelijke vrede, en wee ons land wanneer Timmermans groot zou worden.

We hebben van de week dus zitten kijken naar een haastig uitgevoerd slot van een slecht toneelstuk, betreden de gapende leegte van weer een verkiezingscampagne en weten alleen dat we moeten voorkomen dat Timmermans premier wordt.

Wynia's Week *brengt broodnodige, onafhankelijke berichtgeving: drie keer per*

week, ***156 keer per jaar****, met artikelen en columns, video's en podcasts. Onze donateurs maken dat mogelijk. Doet u mee? Hartelijk dank!*